

Motywy głosowania w wyborach prezydenckich

Opracowała
Beata Roguska

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po pierwszej turze wyborów prezydenckich zapytaliśmy wyborców poszczególnych kandydatów o ich motywacje wyborcze¹.

Wyborcy **Karola Nawrockiego**, którzy głosowali na niego w pierwszej turze, najczęściej powoływali się na względy ideowe i programowe. Obok ogólnych wypowiedzi o bliskości poglądów, wartości i postulatów zgłaszanych przez tego kandydata, podkreślano jego patriotyzm (*jest prawdziwym Polakiem, kocha Polskę*), katolicyzm (*jest chrześcijaninem; nie prześladowa katolików*) oraz prawicowy, konserwatywny światopogląd (*jestem za prawicą, jest to człowiek prawicy*). Wśród konkretnych kwestii przesądzających o wyborze tego kandydata wymieniano: sprzeciw wobec obcego kapitału (*nie sprzeda Polski*), liberalizacji aborcji, paktu migracyjnego, przyjęciu euro, a także obronę interesów polskich rolników.

Mniejszą rolę niż identyfikacja z poglądami Karola Nawrockiego odgrywał jego osobisty wizerunek. Osoby, które wskazywały konkretne cechy kandydata, najczęściej akcentowały jego wiarygodność, uczciwość i szczerść (*budzi zaufanie, mówi to, co myśli*). Rzadziej podkreślano takie atuty kandydata jak: mądrość, wykształcenie i – ogólnie rzecz biorąc – przygotowanie do pełnienia funkcji głowy państwa (*wydał mi się ogólnie najwłaściwszym, pasuje do tego urzędu*), niezależność (*nie należy do żadnej partii*), charakter, dynamizm (*konkretny; chłop z jajami*) oraz prezencję.

Istotne znaczenie dla wyboru kandydata popieranego przez PiS miał szerszy kontekst systemowo-polityczny tych wyborów. Sporo wyborców Karola Nawrockiego deklarowało głosowanie negatywne, wybór „mniejszego zła” (*liczyło się wtedy dwóch kandydatów, na Trzaskowskiego nie mogę głosować, więc został Nawrocki*). Poparcie tego kandydata traktowano także niekiedy jako wyraz niechęci wobec rządu i jego polityki (*niespełnione postulaty związane z kwotą wolną od podatku; Tusk i jego banda mi się nie podoba, wiem, co komuna potrafi*). Pewną rolę odgrywało również przekonanie, że należy zapobiec monopolowi władzy – skupieniu całości władzy wykonawczej w rękach jednego obozu politycznego (*nie chcę, aby system się domknął; nie może jedna partia rządzić całą Polską*).

Część osób, choć niewielka, tłumaczyła głosowanie na Karola Nawrockiego poparciem dla partii, która go wspierała (*od początku jestem za PiS: dali 500+, podwyższyli średnią krajową, dali 13 i 14 emeryturę*).

Duży odsetek głosujących na Karola Nawrockiego, bo blisko co piąty badany, poprzestawał na wyrażeniu ogólnej aprobaty dla popieranego przez siebie kandydata, bez szczegółowego uzasadnienia.

¹ Badanie „Wybory prezydenckie” (4) zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI – 89,6%) oraz wywiadów internetowych (CAWI – 10,4%) w okresie 26–28 maja 2025 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

Motywy głosowania na Karola Nawrockiego

Poglądy i program

Bliskość poglądów i wartości, akceptacja programu i postulatów – ogólnie	20%
Patriota, prawdziwy Polak, kocha Polskę	14%
Prawicowe, konserwatywne poglądy	8%
Katolik, chrześcijanin	7%
Jest przeciw obcemu kapitałowi	5%
Aborcja – sprzeciw	3%
Polskie rolnictwo – wsparcie	2%
Pakt migracyjny, napływ imigrantów – sprzeciw	1%
Przyjęcie euro – sprzeciw	1%

Wizerunek kandydata

Wiarygodny, uczciwy, prawdomówny, szczerzy	11%
Wykształcony, mądry, przygotowany do rządzenia, pasuje do urzędu	2%
Bezpartyjny, niezależny	2%
Konkretny, z charakterem, dynamiczny	2%
Odpowiednia prezencja	1%

Systemowo-polityczny kontekst wyborów

Głosowanie negatywne, na mniejsze zło, brak lepszych kandydatów	11%
Głosowanie przeciw rządowi – rząd nie spełnił obietnic (np. kwota wolna)	3%
Głosowanie przeciw monopolowi władzy, <i>żeby prezydent i rząd byli z innej partii</i>	3%
Popieram partię, która wystawiła tego kandydata – PiS, zasługi PiS	2%

Inne

Ogólnie – najlepszy kandydat, będzie dobrze rządzić, podoba mi się	19%
Głosowanie pod wpływem innych osób, np. męża	3%
Inne motywy	5%
Trudno powiedzieć	3%

Wyborcy **Rafała Trzaskowskiego** z pierwszej tury w odróżnieniu od wyborców jego głównego kontrkandydata, którzy kładli nacisk na względy ideowe i programowe, podkreślali przede wszystkim merytoryczne przygotowanie do sprawowania urzędu prezydenta oraz jego inne atuty. Ponad jedna czwarta wyborców Rafała Trzaskowskiego opisywała go jako człowieka kompetentnego, wykształconego, doświadczonego, obytego w świecie, znającego języki obce (*jest świetnie wykształcony, ma ogromne doświadczenie i jest osobą, która godnie będzie reprezentować nas na arenie międzynarodowej; bo jest zorientowany w rządzeniu; bym nie wstydził się swojego prezydenta, jest kompetentny i dobrze wykształcony; nadaje się na to stanowisko; światowy człowiek; jest wykształconym, światowym liderem*). Często wskazywano na kwalifikacje moralne kandydata KO – jego wiarygodność, uczciwość,

prawdopodobność, szczególnie w kontekście zarzutów pojawiających się pod adresem jego głównego rywala (*chcę kandydata, który nie jest obarczony aferami; nie ma zainfekowanej przeszłości; porządny człowiek, uczciwy*). Sporo osób opisywało Rafała Trzaskowskiego jako człowieka dialogu, potrafiącego rozmawiać ze wszystkimi i dążącego do zasypywania podziałów politycznych w Polsce (*jest za jednoczeniem narodu; potrafi rozmawiać z różnymi środowiskami; szacunek do drugiego człowieka; chce wprowadzać pokój i rozmowę, a nie agresję i nienawiść*). Ponadto określano go także jako człowieka zrównoważonego, spokojnego, sympatycznego (*przewidywalny i stabilny; ze względu na sposób zachowania, kultura wypowiedzi; mam sympatię dla tego człowieka*) i jednocześnie konkretnego, rzeczowego i rozsądnego (*ma zdroworozsądkowe podejście do wielu spraw; trzeźwo myślący, prowadzi debaty na odpowiednim poziomie*). Do zalet tego kandydata zaliczano także niekiedy dobrą prezencję, młody wiek oraz rodzinę (*dobrze urodzony*).

Podobnie jak w przypadku wszystkich kandydatów duża część wyborców Rafała Trzaskowskiego wskazywała na bliskość ideową i dobry program swojego kandydata. Podkreślano, że jest to polityk proeuropejski, który zagwarantuje dalszą obecność Polski w Unii Europejskiej (*jestem za UE i chcę należeć do UE, bo jesteśmy częścią Europy, od tego nie uciekniemy*). Będzie stał na straży realizacji takich wartości jak praworządność i demokracja (*chcę, żeby Polska była w Unii i żeby moje dzieci żyły w kraju demokratycznym; dzięki niemu nie musimy się martwić o pryncypia naszej demokracji, podstawy, ważne, by wolność była dostępna*) oraz zapewni bezpieczeństwo kraju (*bo gwarantuje bezpieczną, silną Polskę*). Wśród innych kwestii decydujących o udzieleniu poparcia temu kandydatowi wymieniano stosunek do Kościoła katolickiego i jego miejsca w państwie, podejście do LGBT+ i aborcji (*walczy o prawa kobiet, mniejszości; ponieważ chcę wolności dla wszystkich bez względu na wyznanie, kolor skóry i orientację seksualną; rozdzielenie Kościoła od państwa*).

Trzecia grupa podawanych motywów odnosiła się do szerszych uwarunkowań społeczno-politycznych. Wybór Rafała Trzaskowskiego miał – zgodnie z oczekiwaniami jego wyborców – zapewnić odsunięcie PiS od władzy i umożliwić rozliczenie rządów poprzedniej ekipy (*chcę rozliczyć poprzednich rządzących, a osoba z PiS będzie ułaskawiać; chciałbym, żeby wygrał i to kłamstwo smoleńskie się zakończyło i nasze społeczeństwo odetchnęło*) oraz zapewnić dobrą współpracę prezydenta z rządem i skuteczne rządzenie krajem przez obecną koalicję (*będzie wspierał rząd w wielu sprawach; pozwoli pracować rządowi nad dalszymi pracami i nie będzie hamulcowym a wspierającym*). Wyrażano przy tym nadzieję na przywrócenie spokoju i „normalności” w polityce (*jestem za normalnością; da nam poczucie stabilizacji*). Także w przypadku wyboru kandydata Koalicji Obywatelskiej pewną rolę (choć mniejszą niż w przypadku Karola Nawrockiego) już w pierwszej turze odgrywało głosowanie negatywne – raczej chęć wyrażenia sprzeciwu wobec jego głównego kontrkandydata niż pełne przekonanie do jego kandydatury (*nie było innego wyjścia, najmniejsze zło; nie ma innej opcji, nie będę głosował na osobę, która nie powinna być prezydentem z ciemną przeszłością*). Dla niektórych głosujących wybór Rafała Trzaskowskiego oparty był na kalkulacji szans na wygraną różnych kandydatów – wśród nich byli potencjalni wyborcy Szymona Hołowni (*nie chciałam rozproszenia głosów; ponieważ miał największe szanse na pokonanie Nawrockiego; żeby miał więcej głosów niż Nawrocki, a tak naprawdę chciałam głosować na Hołownię*).

Część głosujących deklarowała się jako wyborcy Koalicji Obywatelskiej i jej kandydatów (bo zawsze głosuję na kandydata Platformy).

Generalnie co piąty wyborca Rafała Trzaskowskiego wyrażał ogólną aprobatę dla swojego kandydata, przy czym dominowały głosy świadczące o pełnym przekonaniu o tym, że jest on najlepszym wyborem (*jest najlepszy pod każdym względem; popieram go w 100%; reszta to wstyd; zaszczyt mieć takiego prezydenta, cudowny człowiek, zauroczona jestem panem Rafałem*). Żaden z kandydatów nie budził tak ciepłych uczuć wśród swoich wyborców jak Rafał Trzaskowski.

Motywy głosowania na Rafała Trzaskowskiego

Poglądy i program

Bliskość poglądów i wartości, akceptacja programu i postulatów – ogólnie	21%
Polityk proeuropejski, gwarantuje naszą obecność w UE	4%
Konkretne kwestie ideowe: liberalne podejście, lewica, stosunek do LGBT, aborcji, Kościoła, chce otwartej Polski	3%
Będzie dbał o takie wartości jak demokracja i praworządność	2%
Zapewni bezpieczeństwo	1%

Wizerunek kandydata

Kompetentny, wykształcony, obyty w świecie, mądry, ma kontakty, zna języki, ma doświadczenie	28%
Wiarygodny, uczciwy, moralny, prawdomówny, nieobarczony aferami	12%
Człowiek dialogu, ze wszystkimi potrafi rozmawiać, nie dąży do podziałów	5%
Zrównoważony, spokojny, przewidywalny	2%
Budzi sympatię	1%
Prezencja, aparycja	1%
Młody, w odpowiednim wieku	1%
Inne: konkretny, rzeczowy, rozsądny, normalny	3%

Systemowo-polityczny kontekst wyborów

Głosowanie negatywne, lepszy od kontrkandydata, mniejsze zło, brak alternatywy	7%
Odsunięcie PiS od władzy, jego wybór umożliwi rozliczenie poprzedniej ekipy, nie ufam PiS	5%
Poparcie dla partii, którą reprezentuje – KO	5%
Ma szansę wygrać, <i>bo Szymon Hołownia nie miał szans</i>	4%
Gwarancja dobrej współpracy z rządem, pomoc dla rządu	3%
Zadba o spokój, normalność w polityce	3%

Inne

Najlepszy, jedyny, przekonuje mnie, odpowiada mi	19%
Żona, rodzina jako atut	1%
Inne	3%

Wyborcy **Sławomira Mentzena** częściej niż głosujący na dwóch głównych pretendentów do urzędu prezydenta RP motywowali oddanie na niego swojego głosu względami ideowymi i programowymi. Niemal dwie piąte z nich mówiło ogólnie o bliskości poglądów i wartości, aprobacie zgłaszanych przez niego postulatów, niektórzy podkreślali prawicowe poglądy polityczne. Duża część wyrażała poparcie dla programu gospodarczego swojego kandydata, w tym dla niskich podatków, wolnego rynku i ułatwień dla przedsiębiorców (*rozumie sytuację ekonomiczną; liberalny gospodarczo; jestem przedsiębiorcą*). Dla wyborców Sławomira Mentzena ważny był patriotyzm, sprzeciw wobec paktu migracyjnego i Zielonego Ładu. Inne tego typu wypowiedzi odnosiły się do budowy elektrowni atomowych, zmian w funkcjonowaniu systemu opieki zdrowotnej oraz sprzeciwu wobec przyjęcia Ukrainy do NATO.

Wyborcy Sławomira Mentzena szukali polityka spoza rządzącego Polską od dwóch dekad duopolu (*prawdziwa trzecia droga, mam dość PiS i PO, antysystemowy kandydat; staram się nie głosować na dwie główne partie; pluralizm polityczny*). Ich kandydat był (kolejnym już) ucieleśnieniem oczekiwanej zmiany (*chciałam zmiany, trafiło na Mentzena*), odpowiednim dla młodych ludzi. Nadzieje na zmianę były tym większe, że wywodził się on z ugrupowania, które – jak wskazywali jego wyborcy – jeszcze nie było u władzy (*ktoś świeży, nigdy nie był w rządzie*). W tym przypadku rzadko jako główny motyw poparcia deklarowano wybór mniejszego zła czy wyłącznie brak przekonania do innych kandydatów.

Na dalszym planie znalazły się kwestie dotyczące osobistego wizerunku Mentzena. Tego typu wypowiedzi odnosiły się najczęściej do jego wiarygodności, autentyczności, niekiedy do niezmienności poglądów, wierności swoim przekonaniom, także kompetencji.

Tak jak w przypadku innych kandydatów duża część wyborców Mentzena wyrażała ogólne poparcie dla niego. Niekiedy popierający go deklarowali się jako wyborcy Konfederacji.

Warto zwrócić uwagę, że zwolennicy Sławomira Mentzena częściej niż popierający pozostałych uczestników prezydenckiego wyścigu odnosili się do aktywności swojego kandydata w kampanii wyborczej, podkreślając jego aktywność na TikToku lub udział w spotkaniu przedwyborczym (*byłam na spotkaniu z Mentzenem, trochę mnie przekonał; spotkałem go na stacji benzynowej i się przywitał; TikTok*).

Motywy głosowania na Sławomira Mentzena

Poglądy i program

Bliskość poglądów i wartości, akceptacja programu i postulatów – ogólnie	39%
Program gospodarczy, wolnorynkowe poglądy, kwestia podatków, ułatwienia dla przedsiębiorców	17%
Patriotyzm	4%
Pakt migracyjny – sprzeciw	3%
Zielony Ład – sprzeciw	3%
Prawicowe poglądy – ogólnie	2%
System opieki zdrowotnej	1%
Atom – poparcie	1%
Stanowisko wobec Ukrainy – przeciw Ukrainie w NATO	1%

Wizerunek kandydata

Wiarygodny, autentyczny	3%
Kompetentny – przygotowany do rządzenia	1%
Niezmienny w poglądach, wierny swoim przekonaniom	1%

Systemowo-polityczny kontekst wyborów

Kandydat spoza duopolu, <i>prawdziwa trzecia droga</i>	21%
Ogólnie – potrzeba zmiany	5%
Nigdy nie rządził, nowa nadzieja	3%
Popieram partię, która wystawiła tego kandydata – Konfederację	1%
Kandydat młodych	1%
Głosowanie negatywne, brak lepszego wyboru	1%

Inne

Najlepszy kandydat, jedyny, przekonał mnie	17%
Kampania wyborcza – jest na TikToku, spotkanie z Mentzenem	3%
Inne	4%

Nadspodziewanie dobry wynik w wyborach osiągnął **Grzegorz Braun**. Jego wyborcy uzasadniali najczęściej swoją decyzję o udzieleniu mu poparcia względami ideowymi i programowymi – ogólnie lub wskazując na ważne dla nich kwestie, które reprezentował, przede wszystkim patriotyzm i walka o polskie sprawy (*prawdziwy Polak i patriota; jest za niepodległością Polski; ponieważ jest najbardziej propolski ze wszystkich kandydatów*), a ponadto wartości chrześcijańskie (*jestem wierzącym katolikiem i to moja podstawa, Grzegorz Braun był zapraszany na zgrupowania Jezusa Chrystusa*) oraz eurosceptycyzm i sprzeciw wobec przyjmowania migrantów. Był także chwalony za wspieranie polskiego rolnictwa i polskich rolników (*wyszedł do rolników w Warszawie*).

Grzegorz Braun ujął swoich wyborców odwagą, jasnym stawianiem spraw, wiarygodnością, uczciwością (*jedyny kandydat, który jest prawdomówny i nie boi się powiedzieć, co myśli*), zdecydowaniem i konsekwencją w działaniu (*nie daje sobie w kaszę dmuchać*) oraz m.in. inteligencją i rozsądkiem. Odsetek wypowiedzi odnoszących się do osobowości i sposobu bycia kandydata był bardzo znaczący.

Spora grupa osób określała go jako najlepszego kandydata, w tym również jako polskiego Donalda Trumpa, a niewielu motywowało udzielenie mu poparcia słabością innych kandydatów (*bo inni nie spełniali moich oczekiwań*).

Także w przypadku tego kandydata wśród motywów wymieniano niekiedy potrzebę zmiany (*liczę, że coś się w końcu zmieni*).

Motywy głosowania na Grzegorza Brauna

Poglądy i program

Bliskość poglądów i wartości, akceptacja programu i postulatów – ogólnie	32%
Walka o polskie sprawy, prawdziwy Polak, patriota	24%
Wsparcie dla polskiego rolnictwa	7%
Wierzący katolik, wartości chrześcijańskie	4%
Sprzeciw wobec napływu migrantów, uchodźców	2%
Prawicowe poglądy	1%
Eurosceptycyzm – ogólnie	1%

Wizerunek kandydata

Odważny, nie boi się powiedzieć, co myśli, prawdomówny	18%
Wiarygodny, uczciwy	11%
Twardy, zdecydowany, radykalny, konsekwentny	7%
Inne cechy: inteligentny, rozsądny, elokwentny	8%

Systemowo-polityczny kontekst wyborów

Potrzeba zmiany, oczekiwanie zmiany	2%
Brak lepszej alternatywy	2%

Inne

Najlepszy kandydat – ogólnie, polski Donald Trump	12%
---	-----

Względy ideowe i programowe bardzo wyraźnie dominowały, jeśli chodzi o motywy udzielenia poparcia **Adrianowi Zandbergowi**. Oprócz ogólnej identyfikacji z wyznawanymi przez kandydata poglądami i wartościami deklarowanej przez połowę jego wyborców, mówiono o jego lewicowych przekonaniach (*jedyny lewicowy kandydat*) oraz prospołecznym programie, zakładającym m.in. zwiększenie podatków i rozwój mieszkalnictwa komunalnego i sprzeciwie wobec obniżania składki zdrowotnej (*proponuje najlepsze rozwiązania podatkowe; nałożenie podatków na deweloperów; ze względu na program związany z inwestycjami skarbu państwa, ochrony zdrowia i szkolnictwa*). Zwracano uwagę na poparcie Adriana Zandberga dla rozwoju energetyki atomowej (*obietnica programu atomowego*). Sporo osób wybrało tego polityka ze względu na jego wsparcie dla praw kobiet, praw osób LGBT +, niekiedy także ze względu na postulaty dotyczące poprawy sytuacji zwierząt (*legalna aborcja, ważne prawa kobiet i zwierząt*).

Duża część osób doceniała kompetencje swojego kandydata predestynujące go do pełnienia urzędu głowy państwa, określając go jako polityka trafnie diagnozującego potrzeby kraju, wypowiadającego się merytorycznie, mądrego (*jego postulaty i pomysły na rozwój kraju są oparte o naukę i fakty; dawał realne rozwiązania dla problemów w kraju*). W odczuciu zwolenników Adrian Zandberg jest konsekwentny w głoszeniu swoich poglądów, wiarygodny i uczciwy (*jest spójny i konsekwentny w swoich poglądach; jest wierny partii; jako jedyny nie wydaje mi się kandydatem, który sprzedaje swoje głosy*).

Kandydat partii Razem przyciągał wyborców niezadowolonych z rządu i – podobnie jak w przypadku zwolenników Sławomira Mentzena – pragnących zmiany i szukających alternatywy dla politycznego duopolu w Polsce (*odszedł z koalicji; nie jest częścią siły parlamentarnej; kandydat niebędący częścią PiS-PO*). W tym kontekście poparcie dla tego kandydata sprzyjał jego młody wiek.

Podobnie jak w przypadku pozostałych kandydatów głosowanie na Adriana Zandberga uzasadniano także niekiedy (choć niezbyt często) ogólnie wyrażanym przekonaniem o tym, że jest odpowiednią osobą do sprawowania najwyższego urzędu w państwie oraz brakiem lepszych kandydatur.

Motywy głosowania na Adriana Zandberga

Poglądy i program

Bliskość poglądów i wartości, akceptacja programu i postulatów – ogólnie	49%
Prospołeczny program, progresywne podatki, mieszkalnictwo komunalne itp.	19%
Lewicowe poglądy, jedyny lewicowy kandydat, socjaldemokrata	13%
Prawa kobiet, legalna aborcja	8%
System opieki zdrowotnej, brak zgody na obniżenie składki zdrowotnej	5%
Atom – poparcie	3%
Prawa zwierząt	2%
Prawa osób LGBT+	2%

Wizerunek kandydata

Mądry, merytoryczny, trafnie diagnozuje potrzeby kraju	17%
Spójny, konsekwentny w poglądach	5%
Wiarygodny, uczciwy, budzi zaufanie	3%
Młody	2%

Systemowo-polityczny kontekst wyborów

Niezadowolenie z rządu, kandydat nie jest z rządu	4%
Kandydat spoza duopolu	4%
Potrzeba zmiany – ogólnie	2%
Brak lepszej alternatywy	2%

Inne

Dobry kandydat, odpowiednia osoba – ogólnie	4%
Latarnik mi podpowiedział	1%
Inne odpowiedzi	2%

Wyborcy **Szymona Hołowni** powoływali się na ogół na wspólne z nim poglądy i aprobatę jego programu. Spośród bardziej szczegółowych kwestii wskazywano na jego wiarę i wyznawane wartości chrześcijańskie (*jestem osobą katolicką i podobały mi się jego poglądy*) oraz troskę o niepełnosprawnych (*podzielałam jego poglądy, mówi np. o pomocy dla dzieci niepełnosprawnych, szanuje takich ludzi*).

Dla głosujących na tego polityka jego atutem jest umiarkowanie (*był najmniej odstrzelonym kandydatem, najmniej inwazyjny ze wszystkich*), ale z drugiej strony także sprawczość, ambicja i młodość oraz inteligencja (*takich ludzi potrzeba – młody, energiczny*). Szymon Hołownia budzi sympatie, jest postrzegany w swoim elektoracie jako człowiek uczciwy, wiarygodny i szczerzy (*jest ludzki, wspierał człowieka; bo to jest najbardziej uczciwy polityk*). Dodatkowo dobrze się prezentuje.

Blisko co czwarty głosujący na Szymona Hołownię wyrażał ogólne poparcie dla tego polityka, pojawiły się też głosy, że dobrze zaprezentował się podczas przedwyborczych debat. Część wyborców tego kandydata deklaruje poparcie dla PSL i Trzeciej Drogi. Niekiedy motywem była chęć poparcia kogoś spoza dwóch głównych ugrupowań politycznych.

Motywy głosowania na Szymona Hołownię

Poglądy i program

Bliskość poglądów i wartości, akceptacja programu – ogólnie	36%
Wartości chrześcijańskie, wierzący katolik	8%
Troska o niepełnosprawnych	2%

Wizerunek kandydata

Umiarkowany, wyważony	15%
Budzi sympatię, wspaniały, ludzki	11%
Młodość, energia, ambicja, sprawczość itd., kandydat młodych	10%
Uczciwość, wiarygodność, szczerowość	9%
Prezencja	4%
Inteligencja	3%

Systemowo-polityczny kontekst wyborów

Popieram partię, która wystawiła tego kandydata – PSL, Trzecią Drogę	4%
Kandydat spoza duopolu	2%
Popieram go od lat	2%

Inne

Dobry kandydat – ogólnie	24%
--------------------------	-----

Z deklaracji głosujących na **Magdalenę Biejat** wynika, że poparcie dla niej opierało się, tak jak w przypadku Adriana Zandberga, w bardzo dużym stopniu na bliskości ideowej i programowej wyborców z kandydatką. Obok ogólnej identyfikacji z poglądami i postulatami kandydatki wskazywano na jej lewicową tożsamość ideową (*podoba mi się jej program i jestem starym komunistą*), prospołeczny program zakładający m.in. poprawę dostępności mieszkań (*stara się pomóc ludziom, rozumie młodych Polaków i ich trudną sytuację mieszkaniową*) oraz walkę o prawa kobiet i osób LGBT+ (*prokobiecy program*).

Wyraźnie mniej atrakcyjny niż w przypadku lidera partii Razem okazał się jednak wizerunek polityczki. Niemniej wśród jej zalet wymieniano m.in. mądrość, dojrzałość, rzeczowość i komunikatywność (*rozsądny kandydat, umiejętności komunikacyjne*) oraz fakt, że jest kobietą.

Wypowiedzi badanych wskazują, że w świadomości społecznej miejsce jej i zapewne jej formacji politycznej jest gdzieś pomiędzy rządem a opozycją. Z jednej strony głosujący na Magdalenę Biejat chcieli zagwarantować współpracę rządu z prezydentem, z drugiej jednak mówiono o głosowaniu przeciw rządzącym (*pomarańczowa kartka Platformie*) i zapewnieniu równowagi na scenie politycznej.

Tak jak w przypadku innych kandydatów głos oddany na Magdalenę Biejat był niekiedy głosem przeciw innym kandydatom, szczególnie przeciw liderom prezydenckiego wyścigu (*żeby nie dać głosu nikomu z współprowadzących*). Dodatkowo niektórym wyborcom Magdaleny Biejat w podjęciu decyzji pomógł *Latarnik Wyborczy* (*robiłem kompas wyborczy i Latarnik Wyborczy i była dość wysoko w wynikach prócz innych kandydatów, na których nie chciałem głosować*).

Motywy głosowania na Magdalenę Biejat

Poglądy i program

Bliskość poglądów i wartości, akceptacja programu i głoszonych postulatów – ogólnie	50%
Lewicowe poglądy, zawsze głosuję na lewicę	19%
Prospołeczny program: socjał, mieszkania	12%
Prawa kobiet	7%
Prawa osób LGBT+	2%

Wizerunek kandydatki

Mądra, wykształcona, dojrzała, format prezydencki	7%
Inne cechy: rzeczowa, komunikatywna, konkretna	5%
Kobieta	2%

Systemowo-polityczny kontekst wyborów

Głosowanie przeciw rządzącym	2%
Głosowanie przeciw innym kandydatom	6%
Aby była równowaga na scenie politycznej	3%
Chęć współpracy z rządem	3%

Inne

Latarnik mi podpowiedział	4%
Inne motywy	2%